

T1U7P5

ટીક - ટીક - ટીક

પંકજ અને સાણિયા, શાળાએથી કોનું ઘર વધારે દૂર છે તેની ચર્ચા કરી રહ્યાં હતાં.

34

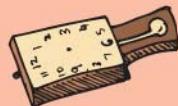

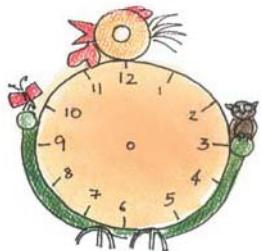
અભ્યાસ

(૧) ત્રણ મિન્ટો ઘડિયાળમાં સમય જુએ છે. કોણ સાચું છે ?

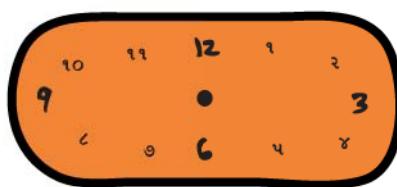
ચીકુ	બિહુ	પિંકી
	૧૨ : ૦૩	૧૨ : ૧૫
	૭ : ૨૫	૪ : ૦૯
	૩ : ૩૫	૭ : ૧૫
	૭ : ૦૩	૩ : ૦૦
	૪ : ૩૫	૪ : ૩૫

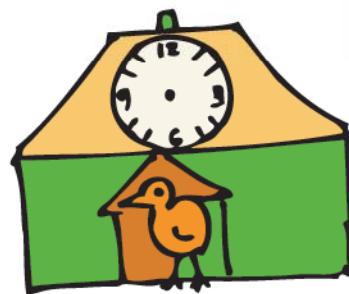
(૨) નીચે આપેલ સમયને ઘડિયાળમાં દર્શાવો.

૩ : ૧૦

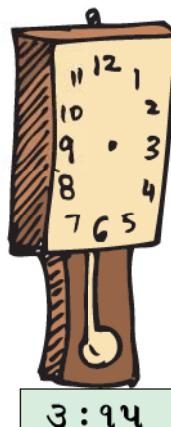
૬ : ૪૦

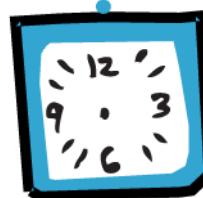
૪ : ૪૫

૨ : ૨૦

૩ : ૧૫

૭ : ૩૫

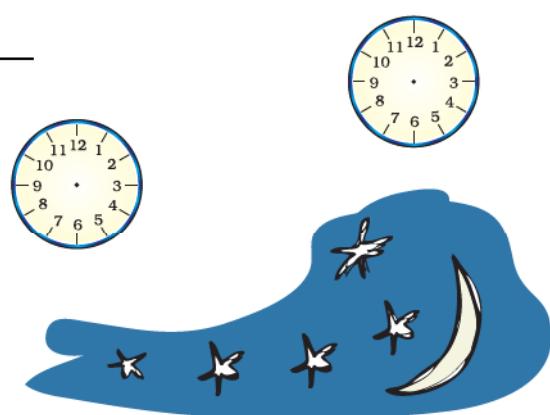
શું તમને આકાશ દર્શન ગમે છે ? જો હા, તો હવે તમને રસ પડશે.

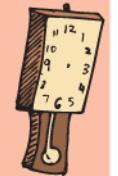
અ) તમારા વિસ્તારમાં સૂર્ય ક્યા સમયે ઉગે છે ? _____

બ) સૂર્ય ક્યારે આથમે છે ? _____

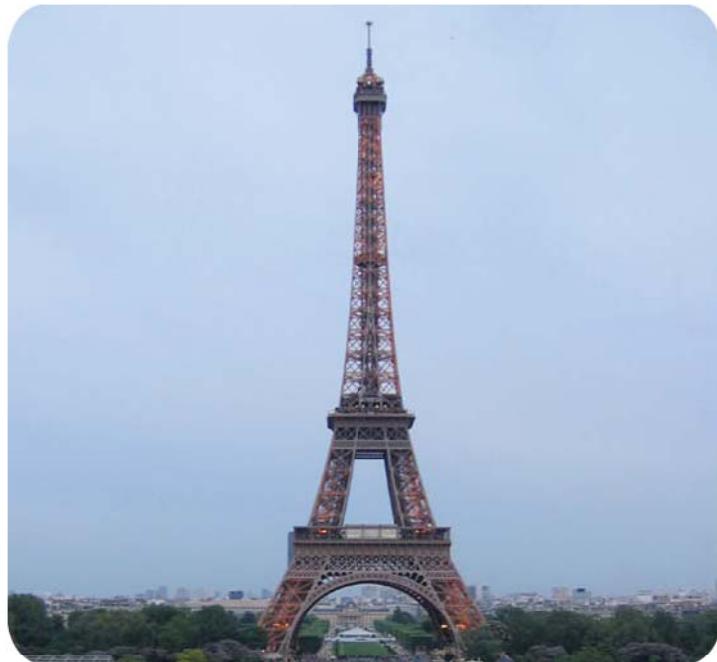
શું દરરોજ સૂર્ય ઉગવાનો અને આથમવાનો સમય સરખો હોય છે ?

જુદા-જુદા મહિનાઓમાં સૂર્ય ઉગવાનો અને આથમવાનો સમય સમાચારપત્રમાં જુઓ.

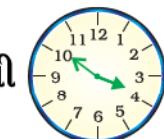
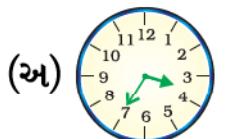
ચિત્ર જોઈને આ સ્થળના સમયની કલ્પના કરો.

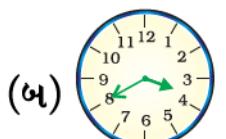
આ ચિત્ર ફાંસના પેરીસ શહેરનું છે. પેરીસમાં ઉનાળા દરમિયાન રાત્રે ૮ : ૦૦ વાગ્યા પછી સૂર્ય આથમે છે. આ ફોટો રાત્રિના સમયે લેવામાં આવેલો છે ! પરંતુ શિયાળામાં અહીં સાંજના ૪ : ૦૦ વાગ્યાથી અંધારું થાય છે.

(૩) શોધો

- નીચેનાં ચિત્રો પરથી કહો કે મિનિટ કાંટાને ખસતાં કેટલો સમય લાગશે ?

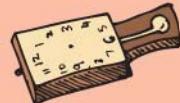

(૫)

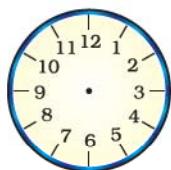
(૬)

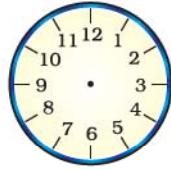

● સમય પ્રમાણે કાંટા દોરો.

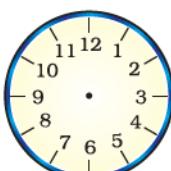
૧) ૬ કલાક અને ૨૦
મિનિટ

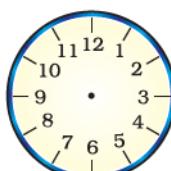
૩) ૭ કલાક અને ૧૦
મિનિટ

૨) ૮ કલાક અને ૩૦
મિનિટ

૪) ૫ કલાક અને ૧૫
મિનિટ

● તમારી શાળાની પ્રાર્થનાસભા કેટલો સમય ચાલે છે ? _____

તમારો ભોજન વિરામ કેટલા સમયનો
હોય છે ? _____

તમારો રમવાનો તાસ કેટલો લાંબો
હોય છે ? _____

તેનો સમય બીજા તાસ જેટલો જ
હોય છે ? _____

રમતનો તાસ અને
રિસેસનો સમય આટલા
ટૂંકા ! શું તેવું નથી ?

- આ પ્રવૃત્તિ કેટલી મિનિટનો સમય લેશે ? અનુમાન કરો અને ઘરે જઈને ચકાસો.

એક લિટર દૂધ ગરમ કરવું

ડોલ ભરવી

તમારો રૂમ વાળવો

પ્રવૃત્તિ સમય

- એક મિનિટમાં તમે કેટલી વખત -

- ચપટી વગાડો
- દોરડાં કૂદો
- ઉપર-નીચે કૂદો
-

હજુ વધુ આવી મનોરંજક પ્રવૃત્તિ નોંધો.

- અહીં તમારા માટે બીજા પડકારો છે. કેટલો લાંબો સમય તમે -

- અટક્યા વગર બોલો
- એક પગે ઊભા રહો
- અટક્યા વગર આ...આ...આ... ગાઈ શકો

- તમને કેટલો સમય લાગશે -

- ૫૦ મીટર દોડવાની સ્પર્ધા
- જમીન પરથી ૫૦ કાંકરા (પથ્થર) ભેગા કરતાં
- ૧થી ૧૦૦ ગણતાં

૪૦

● ચાલો આપણો ફરીથી ઘડિયાળ જોઈએ અને જવાબ આપીએ.

અ) - મિનિટ કંટો '૨'થી શરૂ થયો, ફરી પાછો '૨' સુધી પહોંચતાં તેને કેટલી મિનિટ લાગશે ?

બ) - કલાક કાંટાનું શું થશે ? તે પણ ખસે છે ? એક અંકથી પછીના અંક સુધી જતાં તેને કેટલો સમય લાગશે ?

ક) - તમારી આજુ-બાજુ જોવા મળતી અને ૧ કલાકમાં પૂર્ણ થતી પ્રવૃત્તિઓની યાદી બનાવો.

૧.

૨.

૩.

૪.

૫.

તમારે ઘરે રાત્રિભોજન બનાવતાં કેટલો સમય લાગે છે ?

એક કલાકથી વધારે / એક કલાકથી ઓછો

તમારા પણાને પૂર્ણો કે તેઓ મમ્મી જેટલી ઝડપથી રસોઈ બનાવી શકે છે ?

હ/ના

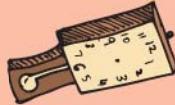
એક કલાકથી ઓછા સમયમાં કઈ રમત પૂર્ણ થાય છે ? _____

કૂટબોલની મેચ કેટલા સમયમાં પૂર્ણ થાય ?

બાળકો એક મિનિટમાં થતી પ્રવૃત્તિઓ જોઈને આનંદ માણશે. આ ઉપરાંત ધેર થતી પ્રવૃત્તિઓના અવલોકનથી તેમને સમયનું મૂલ્ય તથા બીજાના પ્રયત્નની સમજ કેળવાશે.

ચાલો મારી
નાની બહેનને
જોવા.

રાનીની રોજનીશી

મા, મેં મુન્ની માટે
મીઠાઈ ખરીદી.

પરંતુ તે ખાઈ ન શકે
તે ખૂબ નાની છે.

અને તે વાત પણ
ન કરી શકે !

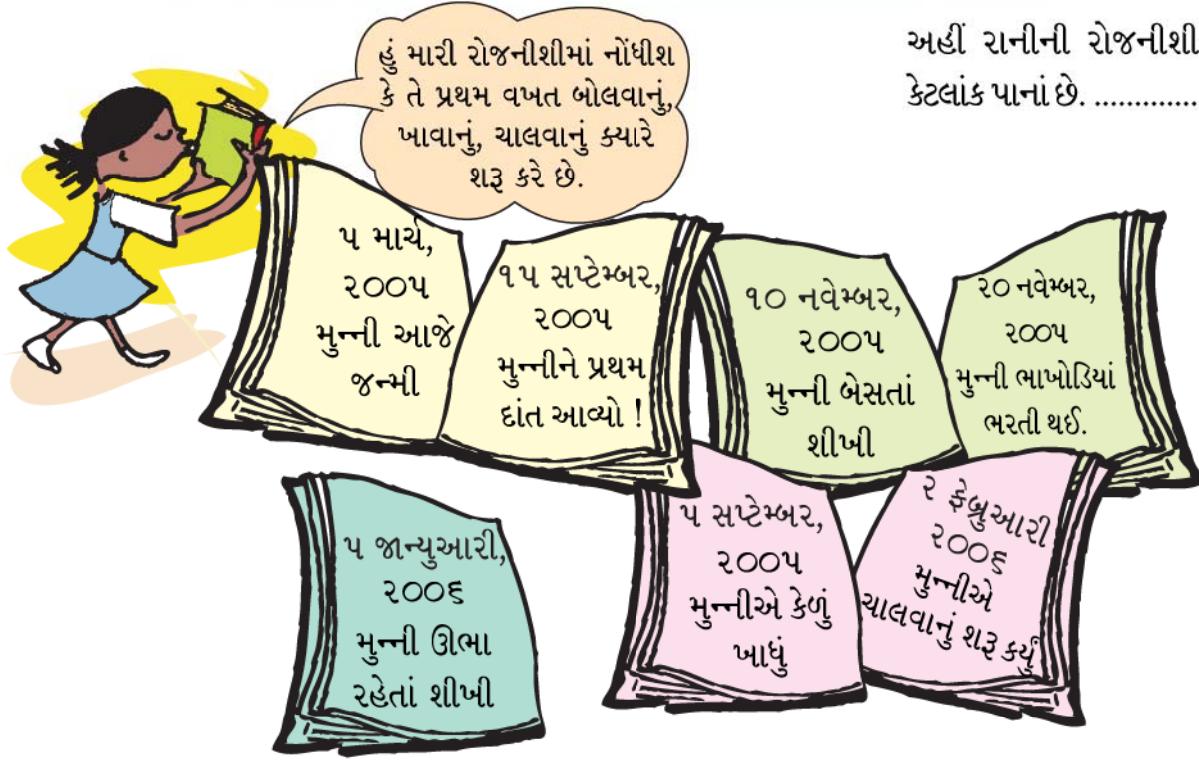

તે મોટી થશે તેમ
ધીમે-ધીમે બધું શરૂ કરશે.

જાન્યુ., ફેબ્રૂ., માર્ચ, એપ્રિલ, મે, જૂન, જુલાઈ, ઓગસ્ટ, સપ્ટે., આક્ટો., નવે., ડિસે.

અહીં રાનીની રોજનીશીનાં કેટલાંક પાનાં છે.

મુન્નીના જીવનકાળને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.

૫/૩/૨૦૦૫

↓
જન્મ

- મુન્નીને પહેલો દાંત સપ્ટેમ્બરમાં આવ્યો હતો ત્યારે તે કેટલા મહિનાની હશે ? માર્ચથી સપ્ટેમ્બર સુધીમાં કેટલા મહિના પસાર થયા હશે ? _____
- મુન્નીની ઉંમર કેટલી હશે ? જ્યારે
 અ) - તે પ્રથમ વખત બેઠી ? _____
 બ.) - તેને પ્રથમ દાંત આવ્યો ? _____
- તેણે પ્રથમ શું કર્યું ૧. ચાલવું / કેળું ખાવું ?
 ૨. ભાખોડિયાં ભરવાં / ઉભા રહેવું

રાની પાસે પાલતું ગલુડિયું હતું. બે અઠવાડિયાં પછી તેણે તેની આંખો ખોલી હતી. તેણે તેનો આ પ્રમાણે વિકાસ જોયો.

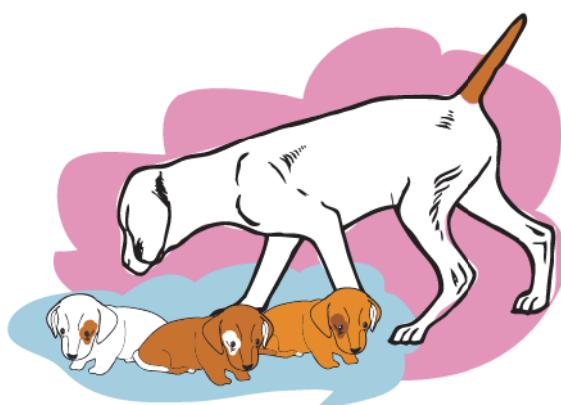
૩ અઠવાડિયાં પછી તેનો પહેલો દાંત આવો
અને ખાવાનું શરૂ કર્યું.

૪ અઠવાડિયાં પછી તેણે આસપાસમાં
માંડ માંડ ચાલવાનું શરૂ કર્યું.

૭ મહિના પછી તેને બધા જ દાંત આવી ગયા.

એક વર્ષ પછી તે મોટું કૂતરું બન્યું
અને તેનાં પોતાનાં ગલુડિયાં હતાં.

- હવે આ કૂતરાના જીવનકાળની નોંધ તમારી નોટબુકમાં કરો.
- મુન્ની અને રાનીનાં ગલુડિયાં વચ્ચેનો તફાવત નોંધો.

સ્થિતિ	મુન્નીની ઉંમર	ગલુડિયાંની ઉંમર
ચાલવાનું શરૂ કર્યું		
પહેલી વખત ખાવું		
પહેલો દાંત આવવો		

શોધો

શું બધાં જ પ્રાણીઓ એકસરખી ઝડપે મોટાં થાય છે ?

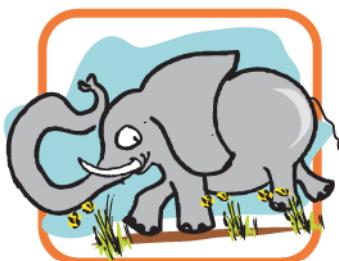
વિકાસની ચર્ચા કરો :

1. મરધી
2. ગાય
3. પક્ષી

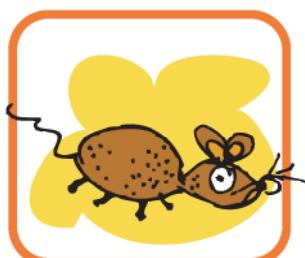

મોટા પ્રાણી અને તેના બચ્ચાનું ચિત્ર દોરો.

અહીં દાદાજીની અવસ્થાનાં ચિત્રો આપેલાં છે. તેમાંથી તમને સૌથી વૃદ્ધ કોણ લાગે છે ?

અઘુના હાથીના દાદાજી
(૮૫ વર્ષ)

ચુચો ઉંડરના દાદાજી
(૨ વર્ષ)

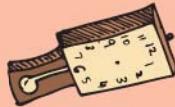
રાનીના દાદાજી
(૭૦ વર્ષ)

- અઘુના દાદાજી, રાનીના દાદાજી કરતાં કેટલા મોટા છે ?
- શું ચુચોના દાદાજી ક્યારેય અઘુના દાદાજી જેટલા વૃદ્ધ થશે ?
- ચુચો ઉંડરના દાદાજી, રાનીના દાદાજી કરતાં કેટલા નાના છે ?

વિદ્યાર્થીઓ તથા શિક્ષકો માટે જુદા-જુદા પ્રાણીઓનો વૃદ્ધિ દર તથા જીવનકાળ સમજવાની આ ઉત્તમ તક છે. આ પ્રકારની માહિતીની ચર્ચા અને તુલના કરવા માટે કંઈ યાદ રાખવાની જરૂર રહેતી નથી.

રજાની મજા !

અલીની રજાઓ શરૂ થઈ ગઈ હતી. તે ઘણો ઉત્સાહીત હતો. તેણે સુંદર આયોજન કર્યું હતું અને પોતાની પિતરાઈ શબાનાને કહેવા માંગતો હતો. તેથી તેણે તેને પત્ર લખ્યો.

વહાલી મોટીબેન શબાના,

હેલ્લો,

અજ્મેર

તા. ૦૭-૦૫-૨૦૧૮

તમે કેમ છો ? હું અહીં મજામાં છું. મોટીબેન મારી રજાઓ આજથી શરૂ થાય છે ! હું મારી નાનીના ઘરે ૧૦-૦૫-૧૮ના રોજ જવાનો છું. હું ૨૦-૫-૧૮ના રોજ પાછો આવીશ. મારી શાળા ૦૪-૦૬-૧૮ના રોજ ફરીથી ખુલશે. તમારે ક્યારે રજાઓ પડે છે ? તમે અહીં ન આવી શકો ? આપણો ખૂબ મજા કરીશું.

આવજો.

અલી

નાગપુરમાં રહેતી શબાનાને આ પત્ર ૧૩-૦૫-૧૮ના રોજ મળ્યો. તેણે અલીને જવાબ લખ્યો.

વહાલા અલી,

હેલ્લો....

નાગપુર

૧૪-૦૫-૨૦૧૮

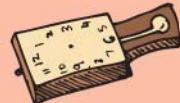
હું અહીં મજામાં છું. ગઈકાલે મને તારો પત્ર મળ્યો. ‘મજાની રજાઓ !’ મારી શાળામાં ૧ જૂન, ૨૦૧૮થી રજાઓ પડે છે. તે ફરી ૧૦ ઓગસ્ટના રોજ ખુલશે. હું શાળા પ્રવાસમાં ગોવા જઈશ અને ૭-૬-૧૮ એ પાછી આવીશ. હું ત્યાર પછી અજ્મેર આવવાનો પ્રયત્ન કરીશ... આવજે.

શબાના

અલીએ ૦૭-૦૫-૧૮એ પત્ર લખ્યો હતો. તમને યાદ છે કે આપણે કઈ રીતે અંકોમાં તારીખ લખીએ છીએ ?

૦૭/૦૫/૧૮ તે ૭ મે, ૨૦૧૮ છે.

નીચેની તારીખોને કઈ રીતે લખી શકાય-

- ૧૦/૫/૧૮ ૧૦ મે, ૨૦૧૮
- ૨૦/૫/૧૮ _____
- ૭/૬/૧૮ _____
- ૧/૬/૧૮ _____

નીચેની તારીખોને અંકોમાં લખો :

- ૧ જૂન, ૨૦૦૬ _____
- ૩૦ મે, ૨૦૦૬ _____
- ૧૦ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૭ _____

* પત્ર અજમેરથી નાગપુર કેટલા દિવસે પહોંચ્યો ? _____

- અલી તેની નાનીના ઘરે કેટલા દિવસ પસાર કરશે ? _____
- કોષ્ટક પૂર્ણ કરો :

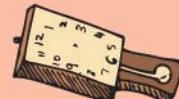
	તારીખ ક્યાંથી ક્યાં સુધી	દિવસની સંખ્યા
શબાનાની રજાઓ		
અલીની રજાઓ		

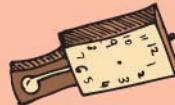
કોને વધારે રજાઓ મળે છે ? - શબાનાને કે અલીને ?

- શાળામાં તમને વધારે લાંબી રજાઓ ક્યારે મળે છે ? કોષ્ટક ભરો.

પ્રસંગો	તારીખ ક્યાંથી ક્યાં સુધી	દિવસોની સંખ્યા
ઉનાળુ રજાઓ		
નવરાત્રીની રજાઓ		
દિવાળી વેકેશન		
પરીક્ષા પછીની રજાઓ		

ચંદ્રન ૧૫ મે, ૨૦૧૭ના રોજ માખણ ખરીદવા માટે દુકાને ગયો. આ માખણ ખાવા લાયક છે કે નહીં તે જોવા તેણે પડીકું તપાસ્યું. પડીકા પર આ પ્રમાણે લઘ્યું હતું.

“પેંકિગની તારીખથી ૧૮૦ દિવસ સુધી સારું રહેશે.”

પછી તેણે પેંકિગની તારીખ તપાસી. તે ૧૫/૧/૧૭ હતી.

આ માખણ ખરીદવું કે નહીં તે નક્કી કરવામાં તેને મદદ કરો.

- ક્યા મહિનામાં માખણનું પેંકિગ થયું હતું ?

- ક્યા મહિનામાં તા. ૧૫/૧/૧૭ પછીના ૧૮૦ દિવસ પૂરા થશે ?

- ચંદ્રન તેને ૧૫ મે, ૨૦૧૭ના રોજ ખાઈ શકશે ?

તમે જે વસ્તુઓ ખરીદો છો તેની પેંકિગ તારીખ તમે ક્યારેય તપાસી છે ?

- તમે, સમાપ્તિ તારીખ લખેલી દવાઓ જોઈ છે ?

તે તારીખો આપણાને દર્શાવે છે કે, કઈ તારીખ પછી તે લેવી અસલામત છે.

શોધો

- એવી બીજી કઈ વસ્તુઓ છે કે જેના પર તેની સમાપ્તિની તારીખ દર્શાવેલ હોય ?
ઉધરસની દવા પર લખેલું હતું :

ઉત્પાદન તારીખ ૦૭/૧૭

તે દર્શાવે છે કે તે જુલાઈ ૨૦૧૭માં બનેલી છે.

સમાપ્તિ તારીખ ૦૭/૧૮

તે દર્શાવે છે કે દવા ક્યા વર્ષના ક્યા મહિના

સુધી લેવી સલામત છે.

- ૦૭/૧૭ એ ક્યો મહિનો અને વર્ષ દર્શાવે છે ?

ઉપરોક્ત ઉધરસની દવા સાઠે. ૨૦૧૮માં લઈ શકાય ?

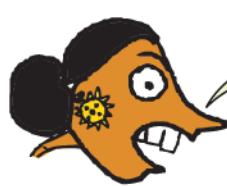

બાળકો ‘ઉત્પાદનની તારીખ’ તથા ‘સમાપ્તિની તારીખ’ જોવા શબ્દો જાડો એ અપેક્ષિત નથી, પરંતુ બાળક આવા ચિલ્ડ (નિશાની) દ્વારા દવા ક્યારે બનેલી છે અને ક્યાં સુધી લેવી સલામત છે તે જોણે તે મહત્વનું છે.
શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓ જુદી-જુદી વસ્તુઓ પર આવી તારીખ વાંચે અને નિરીક્ષણ કરે તે માટે પ્રોત્સાહિત કરશે.

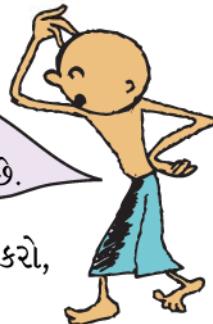
ટપુ ટ્રેન ચૂકી ગયો (છૂટી ગઈ)

ટપુની શાળામાં ઉનાળુ વેકેશન પડ્યું હતું. તે તેના દાદીના ઘરે ગયો. તે ત્યાં તેના ઘણા બધા પિતરાઈને મળ્યો. તેને ત્યાં ખૂબ મજા આવતી હતી અને ઘરે પાછો જવા ઈચ્છા ન હતો.

ટપુ તારો થેલો ભર,
ટ્રેન સાંજે
૫ : ૩૦ની છે.

અરે, નહીં ! આપણે
આટલું વહેલું જવાનું છે...!
મારી ઈચ્છા ટ્રેન ચૂકી જવાની છે.

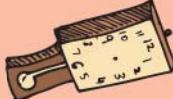

ટપુ અને તેના માતાપિતા ૫ : ૧૫ વાગ્યે સ્ટેશને પહોંચ્યી ગયાં હતાં. અનુમાન કરો,
શું થયું ? તેઓ શું ખરેખર ટ્રેન ચૂકી ગયાં હતાં !

શું તમે અનુમાન કરી શકો કે તેઓ શા માટે ટ્રેન ચૂકી ગયાં હશે ?

ખરેખર ટ્રેન સવારે ૫ : ૩૦ વાગે જતી રહી હતી. ટપુના માતાપિતા મુંજાયાં. તેઓએ સ્ટેશન માસ્ટરને પૂછ્યું :

આ કોષ્ટક જુઓ તે તમારી ઘડિયાળ અને ૨૪ કલાકની ઘડિયાળ વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવે છે તે પૂર્ણ કરો.

તમારી ઘડિયાળનો સમય (૧૨ કલાક)

બપોરના ૧ કલાક
બપોરના ૨ કલાક
બપોરના ૩ કલાક
બપોરના ૩ : ૩૦ કલાક
સાંજના ૬ કલાક
સાંજના ૮ કલાક
મધ્યરાત્રિના ૧૨ કલાક

૨૪ કલાકની ઘડિયાળનો સમય

૧૩ : ૦૦ કલાક
૧૪ : ૦૦ કલાક
.....
૧૫ : ૩૦ કલાક
.....
.....
.....

તમે કહેશો કે ૨૪ કલાકવાળી ઘડિયાળ આવું શા માટે દર્શાવે છે ?

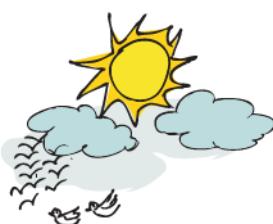

ધારો કે રાત્રિના ૮ : ૩૦ની ટ્રેન છે, તો રેલવેની ટિકિટ પર શું સમય લખેલ હશે ?

તમે સૂર્ય ઉગવાનો તથા આથમવાનો સમય નોંધો જ હશે. અહીં am અને pmનો ઉપયોગ કરો.

સૂર્ય ઉગવાનો સમય	
સૂર્ય આથમવાનો સમય	

તમે ૨૪ કલાકની ઘડિયાળનો ઉપયોગ બીજે ક્યાં જોયો છે ?

1. _____
2. _____
3. _____

